

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының
Чалпы авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ**

Чалпы авылы

№ 110

24 июль 2018 ел

«Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

Жирле үзидарә турында федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә

Чалпы авыл җирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чалпы авыл җирлеге Советы карары проекты (1 нче кушымта) кабул итәргә.

2. Әлеге карарны веб-адрес буенча Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>, веб-адрес буенча Азнакай муниципаль районының мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайты: <http://aznakyevo.tatarstan.ru>, Чалпын авыл җирлегенең мәгълүмат стендлары 2018 елның 27 июленнән дә соңга калмыйча

3. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» Чалпы авыл җирлегенең карар проекты буенча халык алдында тыңлаулар уздырырга 17.08.2018 елның 17 августында 16.00 сәгатәтә түбәндәге адрес буенча: Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы, Чалпы авылы, Үзәк д.35.

4. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмэләр гавами тыңлауларда катнашуга гаризалар түбәндәге адрес буенча биреләргә мөмкин: Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы, Чалпы авылы, Үзәк урамы, 35 йорт.

5. Гавами тыңлаулар үткәру буенча эшче төркем төзергә:

- Мухаметшина А.М - глава Чалпинского сельского поселения;
- Гәрәева А.С - Чалпы авыл җирлеге депутаты;
- Габидуллин И.З - «Чалпы авыл җирлеге депутаты»

6. гавами тыңлаулар уздыру буенча эшче төркемгә «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» карар проекты буенча гавами тыңлаулар үткәрүне тәэмин итәргә, кабул итәргә, гражданның тәкъдимнәрен исәпкә алырга.

7. Законлылык һәм хокук тәртибе мәсьәләләре буенча даими комиссия, гавами тыңлауларда әйтелгән һәм фикер алышу барышында кәргән тәкъдимнәрен исәпкә алып, карар проектын эшләп бетерергә һәм чираттагы утырышны карауга кертәргә.

8. Әлегә карарның үтәлешен тикшереп торуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

А.М. Мөхәммәтшин

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Чалпы авыл жирлеге» 2012 елның 23 гыйнварындагы 40 номерлы Уставына (24.09.2012 № 55, 05.08.2013 №74, 22.10.2014 № 122, 30.09.2015 № 7, 03.11.2016 № 43, 17.04.2018 № 98 карарлар редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1.1. 6 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3 өлеш өстәргә:

«3. Федераль закон һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнары нигезендә дүләт хакимиятенәң федераль органнары, Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнары вәкаләтләре жирле үзидарә органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләренәң, Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнарының вәкаләтләре жирле үзидарә органнарына күчкән хокукый актларына, жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар кабул ителгәнчегә кадәр, Россия Федерациясе кануннарына каршы килми торган өлешендә эш иткән очракта. Тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар үз көченә кергән көннән алып РСФСР башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актлары, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актлары, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләре, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынган Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнарының хокукый актлары кулланылмый.

Федераль закон яисә Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре федераль дүләт хакимияте органнарына яисә Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актларына, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләренәң хокукый актларына, Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнарының хокукый актларына, районнарның, шәһәрләренәң, районнарның, районнарның, районнарның, поселокларның, авыл Советларының, торак пунктларның жирле администрацияләренәң хокукый актларына күчкән очракларда, дүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дүләт хакимиятенәң дүләт органнарына, дүләт хакимиятенәң федераль органнарына, дүләт органнарына күчкән муниципаль хокукый актларга, Россия Федерациясе дүләт хакимиятенәң федераль органнарына, дүләт органнарына, дүләт органнарына, дүләт

хакимияте органнарына, Россия Федерациясе дәүләт органнарына, дәүләт хакимиятенен тиешле хокук актларын кабул итүгә каршы килмәгән очракта, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хокукый актлары үз көченә керә. Россия Федерациясе башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, тиешле хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган Россия Федерациясе хокукый актлары, Татарстан Республикасының хокукый актлары үз көченә кәргән көннән алып, башкарма хакимиятнең федераль органнарының хокукый актлары, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) администрацияләренен хокукый актлары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары, районнарның, шәһәрләрнең, районнарның жирле администрацияләренен һәм районнарның жирле администрацияләренен жирле Советларының хокукый актлары, поселокларның, авыл Советларының, авыл Советларының, муниципаль хокукый актлары, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынмаган муниципаль хокукый актлар жайга салынмаган.».

1.2. «Халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешләре» II бүлегендә:

а) түбәндәге эчтәлекле 15.1 статья өстәргә:

«Статья 15.1. Гражданнар жыены

1. Гражданнарның жыены халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеше булып тора.

2. Гражданнар жыены жирлек Советы карары белән расланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы жирлегенә керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын үткөрүне эзерләү тәртибе турында» нигезләмәгә ярашлы рәвештә үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены түбәндәгечә үткәрелергә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт кәргән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча күрсәтелгән торак пункт күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә;

2) муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) жирлек Советы вәкаләтләрен гражданнар жыены гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия жирлек халкының саны 100 дән артык кеше тәшкил итсә, жирлек Советы төзелү турындагы мәсьәлә, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турындагы мәсьәлә буенча;

4) жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, шәһәр округы составына керүче торак пунктта йә муниципаль район чикләрендә авылар территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) жирлекара территориядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын күрсәтү максатларында;

7) авыл халкы тыгызлыгы түбән булган территориядә яисә аңлаешлы булмаган жирлектә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлеге халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пунктында авыл торак пунктының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүче төркем инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

5. Жыенны уздыру инициативасын хуплап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия гражданнарның, даими яисә өстенлекле рәвештә яшәүче, торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән санының 5 процентын тәшкил итә, әмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы чакырта торган гражданнар жыены жирлек башлыгының карары, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены белән билгеләнә, ул жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән алдан ук "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын үткәрүне әзерләү тәртибе турында" Нигезләмәсендә билгеләнгән тәртип нигезендә билгеләнә.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, жирлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.»;

б) түбәндәге эчтәлекле «Иске Авыл торак пункты» 19.1 статья өстәргә:
«Статья 19.1. Авыл торак пункты

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне жирлектә урнашкан авыл торак пунктында хәл иткәндә жирле үзидарә органнарының һәм авыл торак пункты халкының үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен авыл торак пунктының старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пунктының Староста Советы тарафыннан билгеләнә, аның составына әлеге авыл торак пункты керә, шушы авыл торак пункты

территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасыннан авыл торак пункты гражданнары жыенын тәкъдим итү буенча.

3. Авыл торак пунктының Староста дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат булмый, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Законы белән авыл торак пунктындагы староста вазыйфасының башка исеме билгеләнергә мөмкин.

4. Иске авыл торак пунктының йөзе билгеләнә алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган;

3) юкка чыгарылмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителүе бар.

5. Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре чоры жирлек Уставы белән билгеләнә һәм кимендә ике һәм биш ел була алмый.

Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре составына әлеге авыл торак пунктының гражданнары жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенә 1 - 7 пунктларында билгеләнгән очракларда жирлек Советы карары буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлегендә үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияткә мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданнары жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтижеләре буенча мөрәҗәгать һәм тәкъдимнәр жибәрә, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән затлар;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл торак пункты халкына мәгълүмат бирә, шулай ук аларны жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматка житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтижеләрен авыл торак пунктында халыкка игълан итүдә ярдәм итә;

5) жирлек Уставында һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актында Татарстан Республикасы законы нигезендә каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пунктының старостасы статусының башка мәсьәләләре Татарстан Республикасы законы нигезендә жирлек Уставы һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнергә мөмкин.

в) 20 статьяның 3 өлешендәге 1 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Казан шәһәре Уставын Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарغا, Татарстан Республикасы Конституциясенә туры китерү максатыннан әлеге норматив хокукый актлар нигезләмәләрен төгәл кабатлау формасында әлеге Уставка үзгәрешләр кертү очракларыннан тыш, әлеге Устав проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Шәһәр Думасы карары проекты;

1.3. «Жирлек башлыгы урынбасары» 43.1 статьясын түбәндәге эчтәлекле тулыландырырга:

«Статья 43.1. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдиме белән жирлек советы депутатлары арасынан жирлек башлыгының урынбасары сайлана.
2. Жирлек башлыгы урынбасары, әгәр жирлек Советы тавыш бирүнең башка тәртибен билгеләмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән сайлана.
3. Әгәр жирлек Советы депутаты, жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан күбрәге аны хуплап тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.
4. Жирлек башлыгы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү нигезендә жирлек башлыгы йөкләмәләрен үти, ә аның вакытлыча булмавы (авыруга яисә отпускка бәйлә) яисә үз бурычларын үтәү мөмкинлеген булмау йә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очрагында жирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.
5. Жирлек башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен үз вәкаләтләрен үз вәкаләтләре таркалмаган нигездә гамәлгә ашыра.
6. Жирлек башлыгы урынбасарының вәкаләтләре шушы Уставның 39 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.
7. Жирлек башлыгының урынбасары жирлек башлыгы инициативасы буенча яисә депутатлар төркеме таләбе буенча жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере санында кабул ителә торган жирлек Советы карары буенча вазыйфасыннан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.».

1.4. 54 статьяны түбәндәге редакциядә бирергә:

«Статья 54. Жирлек башлыгына һәм жирлекнең башка вазыйфаи затларына бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр

1. Жирлек башлыгы һәм жирлекнең башка вазыйфаи затлары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм жирлек Советы карарлары нигезендә билгеләнә.

2. Жирле бюджетлар акчаларын тотуны күздә тоткан өстәмә социаль һәм башка гарантияләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 5.1 өлеше нигезендә даими нигездә депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затларга карата билгеләнә.».

1.5. 65 нче статьяда:

- а) 65 статьяның 3 өлешенә түбәндәге эчтәлекке ике һәм өч абзацлар өстәргә:
«Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый актны яисә килешүне рәсми бастырып чыгару аның тулы текстын жирлектә таратыла торган вакытлы матбугат басмасында беренче бастырып чыгару булып санала. Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук “Интернет” челтәре басмасыннан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актның тулы тексты рәсми челтәр басмасында басылып чыккан (урнаштырылган) очракта аңа карата басмада күләмле график һәм табличный кушымталар басмада китерелмәскә мөмкин.»;
- б) 6 өлештә «жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау турында» сүзләреннән соң «жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләрдән» сүзләрен өстәргә.

1.6. 74 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданның бер тапкыр бирелә торган түләүләрен кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенә 4.1 пунктында, гражданның жыенында каралган очракларда.».

2. Әлеге карарны законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.

3. Дәүләт теркәвенә алынганнан соң әлеге карарны түбәндәге веб-адрес буенча Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштыру юлы белән житкерергә: <http://pravo.tatarstan.ru>, түбәндәге веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында: [http:// aznakyevo.tatarstan.ru](http://aznakyevo.tatarstan.ru), Чалпы авыл жирлегенә мәгълүмат стендлары.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.